

BARTHA, Albert General
Former Minister of Defense
(Nagyborsosnyói)

Born 1877, Kolozsvár
+ 1960 Dec. 1 - New York

To US: 1951 Oct

ui Révai

1951 Oct

Bartha Albert, a második világháború utáni magyar kormány volt honvédelmi minisztere New Yorkba érkezett. 1946-ban Tombor Jenő honvédelmi miniszter halála után, Bartha Albert vezérezredest bízta meg Nagy Ferenc akkori miniszterelnök a honvédelmi tárca vezetésével. Már ennek az évnek a végén "leleplezett" úgynevezett "összeesküvés" alkalmával súlyos kontroverziák keletkeztek Barthanak a kommunista vezetőkkel. Bartha jól tudta, hogy ez az "összeesküvés" tulajdonképpen kezdetét jelentette a nemzeti érzésű demokrata magyarok felszámolásának. Súlyos összeütközései voltak az úgynevezett katonapolitikai osztály akkori kommunista vezetőjével, Pálffy-Österreicher tábornokkal és amikor, Bartha, mint honvédelmi miniszter személyesen jelent meg a katonai fogházban, hogy a szerinte ártatlanul letartóztatottak ügyeit kivizsgálja, megtörtént az a példátlanul álló eset, hogy a honvédelmi minisztert, mint legfelsőbb katonai parancsnokot nem engedték be a fogház épületébe. Bartha miniszter ezekután el akarta rendelni Pálffy-Österreicher letartóztatását, de az orosz főparancsnok dezavválta Bartha minden intézkedését.

Bartha Albert ezek dacára, tovább folytatta minden erejével a harcot és az eset után minisztériumából azonnal elbocsátotta mindazokat, akik ellen a legkisebb gyanu merült fel, hogy a kommunisták beépített emberei. Ezeket Rákosiék egyéb fontos katonai posztokra helyezték el Bartha háta mögött. Mikor Bartha végleg rájött arra, hogy a kommunista maffiával szemben tehetetlen, lemondott állásáról.

①

On television "We the People" gave formula of a rescued explosive to manner of program
1951 Dec.

Bartha tehát nyugdíjba vonult, de tudta, hogy minden lépését figyelik. Régi és meghitt barátság fűzte őt Mindszenty bíboroshoz, akinek, valóban, ő volt legbizalmasabb barátja a kormányban. Lemondása után is szoros összeköttelést tartott fenn a kardinálissal. Mikor Mindszenty bíborost letartóztatták, bizalmas barátai közölték vele, hogy most már nincs vesztegetni való ideje, mert a következő letartóztatandók közt ő a második, akit napokon belül elhurcolnak. Az első volt Baranyai Jusztin egyetemi tanár, akit akkor le is tartóztattak és hosszú, súlyos börtönre ítélték.

Ezután Bartha Albert feleségével együtt előkészült a szökésre és életveszélyes viszontagságok között, keresztül gyalogolva az osztrák határon túli orosz zónán — ami 72 éves korban különösen nem volt könnyű feladat, — eljutott Bécsbe, ahol az amerikai parancsnokságon jelentkezett.

Néhány hét múlva Bécsből Salzburgba utazott állandó életveszélyek között, mert mindenütt nyomában voltak az orosz ügynökök, hogy a mártír bíboros legbizalmasabb barátját eltegyék láb alól. Egy ideig Salzburgban élt az amerikai hatóságok partfogása alatt, majd néhány hónap múlva a belgiumi pápai nuncius meghívására Brüsszelbe költözött át feleségével, ahonnan, mint DP-k jutottak el végre az Egyesült Államokba.

Bartha Albert egész életén keresztül, az igazi kossuthi magyar demokrácia meg nem alkuvo harcosa volt. Magyar demokráciát akart abban a formában, ahogyan azt politikai ideáltja, Kossuth Lajos megálmodta. Kétszer került

szembe, mint honvédelmi miniszter a kommunistákkal és kétszer kellett emigrációba menekülnie.

Hozzáférhetetlen tisztessége, elhűsége és magyarsága, hajlíthatatlan jelleme adtak mindig kivételes helyet számára a magyar politikai életben és bizonyára elsőrendű helyet biztosítanak részére az Amerikában működő magyar emigráns politikusok között is. Örömmel és szeretettel üdvözöljük, itt, a szabadság földjén, ahol már annyi sok szabadságért harcoló, üldözött magyar talált a múltban is biztonságot és megélhetést.

A m. Társadalom lexikonja
Pécs 1931 - kötet 44-45
portrait 5

article ab. A.B. Magyar Nemzet
(Hungary) 1946 Aug 25 (3)
when after 27 yrs he again
became Minister of Defense
(in Ferenc Nagy's Cabinet)

